Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 29. junija 2023 *

„Predhodno odločanje – Politika priseljevanja – Status državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas – Direktiva 2003/109/ES – Člen 9(4), drugi pododstavek, člen 14(1), člen 15(4), drugi pododstavek, člen 19(2) in člen 22 – Pravica državljanov tretjih držav do statusa rezidenta za daljši čas v državi članici – ‚Dovoljenje za prebivanje EU rezidenta za daljši čas', ki ga prva država članica izda za nedoločen čas – Državljan tretje države, ki je bil z ozemlja prve države članice odsoten v obdobju, daljšem od šestih let – Posledična izguba pravice do statusa rezidenta za daljši čas – Prošnja za podaljšanje dovoljenja za prebivanje, ki ga je druga država članica izdala na podlagi določb poglavja III Direktive 2003/109/ES – Zavrnitev prošnje s strani druge države članice zaradi izgube te pravice – Pogoji"

V združenih zadevah C-829/21 in C-129/22,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki sta ju vložili Hessischer Verwaltungsgerichtshof (višje upravno sodišče zvezne dežele Hessen, Nemčija) (C-829/21) in Verwaltungsgericht Darmstadt (upravno sodišče v Darmstadtu, Nemčija) (C-129/22) z odločbama z dne 17. decembra 2021 in 21. februarja 2022, ki sta na Sodišče prispeli 24. decembra 2021 in 24. februarja 2022, v postopkih

TE,

RU, katere zakonita zastopnica je TE,

proti

Stadt Frankfurt am Main (C-829/21),

in

EF

proti

Stadt Offenbach am Main (C-129/22),

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi A. Prechal (poročevalka), predsednica senata, M. L. Arastey Sahún, sodnica, F. Biltgen, N. Wahl in J. Passer, sodniki,

* Jezik postopka: nemščina.

generalni pravobranilec: J. Richard de la Tour,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki sta jih za Evropsko komisijo predložila A. Katsimerou in H. Leupold, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 23. marca 2023

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago člena 9(4), drugi pododstavek, člena 14(1), člena 15(4), drugi pododstavek, in člena 19(2) Direktive Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 272), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2011/51/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2011 (UL 2011, L 132, str. 1) (v nadaljevanju: Direktiva 2003/109).

2 Ta predloga sta bila vložena v okviru sporov – v zadevi C-829/21 – med TE in RU, katera zakonita zastopnica je TE, ganskima državljankama, ter Stadt Frankfurt am Main (mesto Frankfurt na Majni, Nemčija), ker to mesto TE ni podaljšalo dovoljenja za prebivanje in RU ni izdalo dovoljenja za prebivanje, in – v zadevi C-129/22 – med EF, pakistanskim državljanom, ter Stadt Offenbach am Main (mesto Offenbach na Majni, Nemčija), ker to mesto EF ni podaljšalo dovoljenja za prebivanje, z obrazložitvijo – v obeh zadevah – da sta TE in EF izgubila pravico do statusa rezidenta za daljši čas, ki jima ga je podelila Italijanska republika in ki je bil izkazan z dovoljenjem za prebivanje rezidenta za daljši čas, saj sta bila z italijanskega ozemlja odsotna v obdobju, daljšem od šestih let.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah 4, 6, 10, 11, 17, 21 in 22 Direktive 2003/109 je navedeno:

„(4) Integracija državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas v državah članicah, je ključni element pri pospeševanju gospodarske in družbene kohezije in temeljni v Pogodbi naveden cilj [Evropske unije].

[…]

(6) Glavni kriterij za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas bi morala biti dolžina prebivanja na ozemlju države članice. Prebivanje bi moralo biti zakonito in nepretrgano, da se dokaže, da je posameznik zaživel v deželi. […]

[…]

(10) Treba bi bilo določiti pravila, ki bodo urejala postopke za preverjanje vlog za status rezidenta za daljši čas. Ti postopki bi morali biti učinkoviti in obvladljivi ter upoštevati normalno obremenitev uprav držav članic ter pregledni in pravični, da bi prizadetim nudili ustrezno pravno varnost. Ne smejo biti sredstvo oviranja uveljavljanja pravice do prebivanja.

(11) Pridobitev statusa rezidenta za daljši čas bi bilo treba potrditi z dovoljenji za prebivanje, ki prizadetim omogočajo lahko in takojšnje dokazovanje njihovega pravnega položaja. […]

[…]

(17) Usklajenost pogojev za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas pospešuje vzajemno zaupanje med državami članicami. […]

[…]

(21) Država članica, v kateri namerava rezident za daljši čas uveljavljati svojo pravico do prebivanja, bi moral[a] imeti možnost preveriti, ali posameznik izpolnjuje pogoje za prebivanje na njenem ozemlju. […]

(22) Da ne bi pravica do prebivanja rezidentov za daljši čas postala neučinkovita, bi jih morali v drugi državi članici po pogojih te direktive obravnavati enako kot v državi članici, v kateri so status pridobili. […]“

4 Člen 1 te direktive, naslovljen „Predmet urejanja“, določa:

„Ta direktiva določa:

(a) pogoje za dodeljevanje in odvzem statusa rezidenta za daljši čas, ki ga zagotavlja država članica državljanom tretjih držav, ki zakonito prebivajo na njenem ozemlju, ter z njim povezanih pravic […]

[…]“

5 Člen 2(b), (c), (d) in (g) navedene direktive, naslovljen „Opredelitve“, določa:

„V tej direktivi:

[…]

(b) ‚rezident za daljši čas‘ pomeni katerega koli državljana tretje države, ki ima status rezidenta za daljši čas, kot je določeno v členih 4 do 7;

(c) ‚prva država članica‘ pomeni državo članico, ki je državljanu tretje države prvič podelila status rezidenta za daljši čas;

(d) ‚druga država članica' pomeni katero koli državo članico razen tiste, ki je državljanu tretje države prvič podelila status rezidenta za daljši čas in v kateri ta rezident za daljši čas uveljavlja pravico do prebivanja;

[…]

(g) ‚dovoljenje [EU] za prebivanje rezidenta za daljši čas' pomeni dovoljenje za prebivanje, ki ga izda država članica ob pridobitvi statusa rezidenta za daljši čas."

6 Poglavje II navedene direktive, ki vsebuje člene od 4 do 13 te direktive, vsebuje sklop pravil, ki se nanašajo na status rezidenta za daljši čas v državi članici, zlasti na področju podelitve in izgube tega statusa.

7 Člen 8 navedene direktive, naslovljen „Dovoljenje za prebivanje [EU] rezidenta za daljši čas", v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Ob upoštevanju člena 9 je status rezidenta za daljši čas stalen.

2. Države članice rezidentom za daljši čas izdajo dovoljenje za prebivanje [EU] rezidenta za daljši čas. Dovoljenje je veljavno vsaj pet let; ob poteku se avtomatsko podaljša, in sicer na podlagi vloge, če se ta zahteva."

8 Člen 9 iste direktive, naslovljen „Odvzem ali izguba statusa", določa:

„1. V naslednjih primerih rezidenti za daljši čas nimajo več pravice obdržati statusa rezidenta za daljši čas:

[…]

(c) v primeru odsotnosti z ozemlja [Unije] za obdobje 12 zaporednih mesecev.

[…]

4. Rezident za daljši čas, ki je prebival v drugi državi članici skladno s poglavjem III, nima več pravice obdržati statusa rezidenta za daljši čas, pridobljenega v prvi državi, ko mu je ta status skladno s členom 23 podeljen v drugi državi članici.

V vsakem primeru pa posameznik po šestih letih odsotnosti z ozemlja države članice, ki mu je podelila status rezidenta za daljši čas, nima več pravice obdržati svojega statusa rezidenta za daljši čas v tej državi članici.

Z odstopanjem od drugega pododstavka lahko zadevna država članica predvidi, da rezident za daljši čas zaradi posebnih razlogov obdrži svoj status v tej državi tudi v primerih, ko je odsoten dalj kot šest let.

5. V zvezi s primeri iz odstavka 1(c) in odstavka 4 države članice, ki so podelile status, predvidijo poenostavljen postopek za ponovno pridobitev statusa rezidenta za daljši čas.

Omenjeni postopek se uporablja zlasti za posameznike, ki so prebivali v drugi državi članici zaradi študija.

Pogoje in postopek za ponovno pridobitev statusa rezidenta za daljši čas določa nacionalna zakonodaja.

6. Potek dovoljenja za prebivanje [EU] rezidenta za daljši čas v nobenem primeru ne povzroči odvzema ali izgube statusa rezidenta za daljši čas.

[…]“

9 V poglavju III Direktive 2003/109, naslovljenem „Prebivanje v drugi državi članici“, so členi od 14 do 23 te direktive.

10 Člen 14(1) Direktive 2003/109 določa:

„Rezident za daljši čas pridobi pravico do prebivanja na ozemlju druge države članice, kot mu je izdala status rezidenta za daljši čas, za obdobje nad tri mesece, če so izpolnjeni pogoji, našteti v tem poglavju.“

11 Člen 15 te direktive, naslovljen „Pogoji za prebivanje v drugi državi članici“, določa:

„1. Čim prej, vendar najkasneje tri mesece po vstopu na ozemlje druge države članice mora rezident za daljši čas pri pristojnih organih te države članice zaprositi za dovoljenje za prebivanje.

[…]

2. Države članice od zadevnih oseb lahko zahtevajo, da predložijo dokaze, da imajo:

(a) stalne in redne vire, ki zadostujejo za njihovo vzdrževanje in vzdrževanje njihovih družinskih članov, ne da bi prejemali socialno pomoč zadevne države članice. […]

[…]

4. Vlogi se priložijo listinski dokazi, ki jih določi nacionalna zakonodaja, da zadevne osebe izpolnjujejo ustrezne pogoje, ter njihovo dovoljenje za prebivanje rezidenta za daljši čas in veljavno potno listino ali njihov[e] overjen[e] kopije.

Dokazi iz prvega pododstavka lahko vključujejo tudi dokumente glede ustreznega prebivališča.

[…]“

12 Člen 19 navedene direktive, naslovljen „Proučitev vlog in izdaja dovoljenj za prebivanje“, v odstavku 2 določa:

„Če so izpolnjeni pogoji iz členov 14, 15 in 16, druga država članica ob upoštevanju določb o javnem redu, javni varnosti in javnem zdravju v členih 17 in 18 izda rezidentu za daljši čas obnovljivo dovoljenje za prebivanje. To dovoljenje za prebivanje se na podlagi vloge, če se ta zahteva, ob poteku avtomatsko podaljša. Druga država članica prvo državo članico obvesti o svojem sklepu.“

13 Člen 20 iste direktive, naslovljen „Postopkovna jamstva“, določa:

„1. Za vsako zavrnitev vloge za dovoljenje za prebivanje se navedejo razlogi. Zadevnemu državljanu tretje države se sporočijo skladno s postopki obveščanja po ustrezni nacionalni

zakonodaji. Obvestilo opredeljuje možne postopke sodnega varstva, ki so na voljo, in rok za ukrepanje.

[…]

2. Če se vloga za dovoljenje za prebivanje zavrne ali dovoljenje za prebivanje ni podaljšano ali je odvzeto, ima zadevni posameznik pravico do pravnega izpodbijanja v zadevni državi članici.“

14 Člen 22 Direktive 2003/109, naslovljen „Odvzem dovoljenja za prebivanje in obveznost ponovnega sprejema“, v odstavku 1 določa:

„Dokler državljan tretje države ne pridobi statusa rezidenta za daljši čas, lahko druga država članica odkloni obnovitev dovoljenja za prebivanje ali ga odkloni [odvzame] ter skladno s postopki, predvidenimi v nacionalni zakonodaji, vključno s postopki za odstranitev, zadevno osebo in njene družinske člane obveže, da zapustijo njeno ozemlje v naslednjih primerih:

[…]

(b) če niso več izpolnjeni pogoji iz členov 14, 15 in 16;

[…]“

Nemško pravo

15 Člen 2 Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (zakon o prebivanju, delu in vključevanju tujcev na zveznem ozemlju) z dne 30. julija 2004 (BGBl. 2004 I, str. 1950), v različici, ki se uporablja za spora o glavni stvari (v nadaljevanju: AufenthG), naslovljen „Opredelitve pojmov“, v odstavku 4 določa:

„Zahteva po ustreznem prebivališču ne presega tega, kar zadostuje za nastanitev prosilca za stanovanje v najemniških socialnih stanovanjih, ki jih subvencionirajo javni organi. […]“

16 Člen 5(1), točka 1, AufenthG določa, da se za izdajo dovoljenja za prebivanje praviloma zahteva, da so zagotovljena sredstva za preživljanje.

17 V skladu s členom 9a(2), točka 6, tega zakona se dovoljenje za prebivanje EU rezidenta za daljši čas izda le, če ima zadevni tujec ustrezno prebivališče zase in za družinske člane, ki z njim živijo v družinski skupnosti.

18 Člen 38a navedenega zakona, naslovljen „Dovoljenje za prebivanje za rezidente za daljši čas v drugih državah članicah Evropske unije“, v odstavku 1 določa:

„Tujcu, ki ima v drugi državi članici Evropske unije status rezidenta za daljši čas, se izda dovoljenje za prebivanje, če želi na zveznem ozemlju ostati dlje kot 90 dni. […]“

19 Člen 51(9), prvi pododstavek, točka 4, istega zakona določa, da dovoljenje za prebivanje EU rezidenta za daljši čas, ki so ga izdali nemški organi, poteče le, če je tujec šest let odsoten z ozemlja Zvezne republike Nemčije.

20 Člen 52(6) AufenthG določa, da se dovoljenje za prebivanje, izdano v skladu s členom 38a tega zakona, načeloma prekliče, če tujec v kateri od preostalih držav članic Evropske unije izgubi status rezidenta za daljši čas.

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-829/21

21 TE, ganska državljanka, je na nemško ozemlje vstopila 3. septembra 2013 iz Italije.

22 Ima dovoljenje za prebivanje EU rezidenta za daljši čas, ki je bilo izdano v Italiji in vsebuje navedbi „*illimitata*“ (neomejeno [trajanje]) in „*Soggiornante di Lungo Periodo – [UE]*“ (rezident za daljši čas – [EU]).

23 V skladu s členom 38a AufenthG ji je Ausländerbehörde der Stadt Offenbach (služba za tujce mesta Offenbach, Nemčija), ki je bila takrat pristojna, 5. decembra 2013 izdala dovoljenje za prebivanje, veljavno eno leto.

24 TE je 5. avgusta 2014 rodila RU. Ta je imela zelo hudo srčno okvaro, zaradi katere je potrebovala več operacij in pooperativnih pregledov, zato je bila TE prisiljena končati svojo poklicno dejavnost. Zaradi tega položaja je TE morala za zadovoljitev potreb svoje družine prejemati socialne prejemke.

25 Z odločbama službe za tujce mesta Offenbach z dne 30. januarja 2015 sta bili prošnji, ki sta ju TE in RU vložili 12. novembra 2014 in s katerimi sta prosili za podaljšanje oziroma za izdajo dovoljenja za prebivanje, zavrnjeni z obrazložitvijo, da v nasprotju s členom 5(1), točka 1, AufenthG TE in RU nimata zagotovljenih sredstev za preživljanje. Pozvani sta bili, naj zapustita nemško ozemlje, in zagroženo jima je bilo, da bosta odstranjeni, in sicer TE v Italijansko republiko in RU v Republiko Gano.

26 Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (upravno sodišče v Frankfurtu na Majni, Nemčija) je s sodbo z dne 20. novembra 2015 zavrnilo tožbo, ki sta jo TE in RU vložili zoper ti odločbi.

27 TE in RU sta pri Hessischer Verwaltungsgerichtshof (višje upravno sodišče za Hessen, Nemčija), ki je predložitveno sodišče, predlagali, naj dopusti pritožbo zoper to sodbo.

28 To sodišče je z odločbo z dne 11. marca 2016 pritožbo dopustilo, ker je imelo resne dvome o utemeljenosti prvostopenjske sodbe, ob upoštevanju pomembnosti zdravstvene oskrbe, ki jo je potrebovala RU, saj bi ta okoliščina po mnenju navedenega sodišča lahko pomenila izjemo od splošnega pravila iz člena 5(1), točka 1, AufenthG.

29 Postopek pred predložitvenim sodiščem je od 1. novembra 2017 miroval.

30 Mesto Frankfurt na Majni, ki je medtem postalo tožena stranka v navedenem postopku, je 7. septembra 2020 predlagalo nadaljevanje tega postopka in je navedlo, da izdaja dovoljenja za prebivanje TE na podlagi člena 38a AufenthG zdaj ni več mogoča. TE naj namreč že več kot šest let ne bi prebivala v Italiji in naj torej ne bi bila več upravičena do statusa rezidenta za daljši čas.

Dovoljenja za prebivanje naj TE ne bi bilo mogoče izdati niti na podlagi člena 9a AufenthG, ker TE in RU prebivata v stanovanju, ki ga financirajo socialne službe, kar naj ne bi bilo „ustrezno prebivališče“ v smislu te določbe.

31 V teh okoliščinah je Hessischer Verwaltungsgerichtshof (višje upravno sodišče zvezne dežele Hessen) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je člen 38a(1) AufenthG, ki ga je treba na podlagi nacionalnega prava razlagati tako, da mora imeti rezident za daljši čas, ki zapusti prvo državo članico, tudi ob podaljšanju dovoljenja za prebivanje status rezidenta za daljši čas v tej državi članici, skladen z določbami člena 14 in naslednjih Direktive 2003/109, ki zgolj določajo, da ima rezident za daljši čas pravico do prebivanja na ozemlju druge države članice, kot je ta, ki mu je izdala status rezidenta za daljši čas, za obdobje, daljše od treh mesecev, če so izpolnjeni drugi pogoji, našteti v poglavju III te direktive?

2. Ali lahko urad za tujce, ki odloča o vlogi za podaljšanje na podlagi člena 38a(1) AufenthG, na podlagi določb člena 14 in naslednjih Direktive 2003/109 ugotovi – kar povzroči izgubo pravice – da je, kadar so drugi pogoji za začasno podaljšanje izpolnjeni in ima tujec zlasti stalne in redne prihodke, tujec medtem, torej po preselitvi v drugo državo članico, v skladu s členom 9(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109 v prvi državi članici izgubil status? Ali je datum, ki se upošteva pri odločitvi, datum izdaje zadnje upravne oziroma sodne odločbe?

3. Če sta odgovora na prvo in drugo vprašanje nikalna:

   Ali mora rezident za daljši čas zatrjevati, da njegova pravica do prebivanja, ki jo ima kot rezident za daljši čas, v prvi državi članici ni ugasnila?

   Če je odgovor na to vprašanje nikalen: ali ima nacionalno sodišče ali nacionalni organ pravico preveriti, ali je dovoljenje za stalno prebivanje, izdano rezidentu za daljši čas, prenehalo veljati, ali pa bi bilo to v nasprotju z načelom vzajemnega priznavanja upravnih odločb, ki izhaja iz prava Unije?

4. Ali je mogoče državljanki tretje države, ki ji je bilo izdano dovoljenje za stalno prebivanje rezidentke za daljši čas in prihaja iz Italije ter je vstopila v Nemčijo ter ki ima stalne in redne prihodke, očitati, da ni dokazala ustreznega prebivališča, čeprav Zvezna republika Nemčija ni uporabila pooblastila iz člena 15(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109 in je bilo posredovanje socialnega stanovanja potrebno samo zato, ker se ji, dokler nima dovoljenja za prebivanje na podlagi člena 38a AufenthG, ne izplačuje otroški dodatek?“

Zadeva C-129/22

32 EF, pakistanski državljan, je na nemško ozemlje vstopil 1. aprila 2014 iz Italije.

33 Ima dovoljenje za prebivanje EU rezidenta za daljši čas, ki je bilo izdano v Italiji in vsebuje navedbi „*illimitata*“ (neomejeno [trajanje]) in „*Soggiornante di Lungo Periodo – [UE]*“ (rezident za daljši čas – [EU]).

34 V skladu s členom 38a AufenthG mu je Ausländerbehörde des Landkreises Offenbach (služba za tujce okrožja Offenbach, Nemčija), ki je bila takrat pristojna, 5. decembra 2013 izdala dovoljenje za prebivanje, veljavno eno leto.

35 To dovoljenje za prebivanje je nato zdaj pristojno mesto Offenbach na Majni brez prekinitev podaljševalo, nazadnje 28. maja 2019, in sicer do 13. julija 2021.

36 Prošnjo za podaljšanje dovoljenja za prebivanje na podlagi člena 38a AufenthG, ki jo je EF vložil 17. marca 2021, pa je mesto Offenbach na Majni zavrnilo z odločbo z dne 27. aprila 2021, v bistvu z obrazložitvijo, da je EF v Italiji izgubil status rezidenta za daljši čas, ker več kot šest let ni prebival na italijanskem ozemlju.

37 EF je 6. maja 2021 zoper to odločbo pri Verwaltungsgericht Darmstadt (upravno sodišče v Darmstadtu), ki je predložitveno sodišče, vložil tožbo, s katero je med drugim predlagal, naj se mestu Offenbach na Majni odredi, da podaljša njegovo dovoljenje za prebivanje v skladu s členom 38a AufenthG.

38 V teh okoliščinah je Verwaltungsgericht Darmstadt (upravno sodišče v Darmstadtu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali lahko državljan tretje države, ki mu je prva država članica (v obravnavanem primeru Republika Italija) v skladu z Direktivo 2003/109 podelila status rezidenta za daljši čas, od druge države članice (v obravnavanem primeru Zvezne republike Nemčije) zahteva podaljšanje dovoljenja za prebivanje, ki mu je bilo izdano na podlagi člena 14 in naslednjih Direktive 2003/109, ne da bi moral dokazati, da še vedno ima status rezidenta za daljši čas?

Če je odgovor nikalen:

2. Ali je treba v drugi državi članici iz obstoja statusa rezidenta za daljši čas izhajati samo zato, ker ima državljan tretje države neomejeno dovoljenje za prebivanje EU rezidenta za daljši čas, ki mu ga je prva država članica izdala za nedoločen čas, čeprav je bil šest let odsoten z ozemlja države članice, ki mu je podelila status?

Če je odgovor nikalen:

3. Ali je druga država članica pristojna, da v okviru podaljšanja dovoljenja za prebivanje preuči, ali je zadevna oseba izgubila status rezidenta za daljši čas v skladu z drugim pododstavkom člena 9(4) Direktive 2003/109, in po potrebi zavrne podaljšanje, ali pa je prva država članica pristojna za ugotovitev naknadne izgube tega statusa?

Če je odgovor pritrdilen:

4. Ali je v tem primeru za presojo razloga za izgubo iz drugega pododstavka člena 9(4) Direktive 2003/109 potreben prenos v nacionalno zakonodajo, v okviru katerega se podrobneje opredelijo položaji, ki povzročijo izgubo statusa rezidenta za daljši čas v prvi državi članici, ali pa zadošča, da se v nacionalni zakonodaji brez konkretnega sklica na navedeno direktivo določi, da druga država članica lahko odreče izdajo dovoljenja za prebivanje, ‚če tujec svoj status rezidenta za daljši čas izgubi v kateri od preostalih držav članic Evropske unije‘?“

39 Predsednik Sodišča je z odločbo z dne 16. septembra 2022 zadevi C-73/22 P in C-77/22 P združil za morebitni ustni del postopka in izdajo sodbe.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prva tri vprašanja v zadevah C-608/21 in C-23/22

40 Predložitveni sodišči v zadevah C-829/21 in C-129/22 s prvimi tremi vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašujeta, ali je treba Direktivo 2003/109 razlagati tako, da lahko država članica zavrne podaljšanje dovoljenja za prebivanje, ki ga je izdala državljanu tretje države na podlagi določb poglavja III te direktive, iz razloga iz člena 9(4), drugi pododstavek, te direktive, in sicer ker je ta državljan, ki je bil z ozemlja države članice, ki mu je podelila status rezidenta za daljši čas, odsoten v obdobju, daljšem od šestih let, izgubil pravico do tega statusa v zadnjenavedeni državi članici, in če je tako, pod katerimi pogoji je mogoče izdati tako odločbo o zavrnitvi.

41 V zvezi s tem, na prvem mestu, iz člena 14(1) Direktive 2003/109 izhaja, da je pravica do statusa rezidenta za daljši čas v „prvi državi članici“ v smislu člena 2(c) te direktive pogoj, ki ga mora predhodno izpolniti državljan tretje države, ki želi na ozemlju „druge države članice“ v smislu člena 2(d) te direktive prebivati na podlagi dovoljenja za prebivanje, izdanega na podlagi določb poglavja III te direktive. Člen 19(2) iste direktive potrjuje obstoj takega pogoja.

42 Člen 22 Direktive 2003/109 podkrepljuje, da mora biti ta pogoj izpolnjen tudi, da se zadevni osebi omogoči podaljšanje takega dovoljenja za prebivanje v drugi državi članici, saj se ta v skladu z odstavkom 1(b) tega člena 22 lahko odloči, da podaljšanje navedenega dovoljenja zavrne, če pogoji iz členov od 14 do 16 te direktive niso več izpolnjeni.

43 Poleg tega je iz člena 15 Direktive 2003/109 razvidno, da države članice v nasprotju z drugimi pogoji iz te določbe ne smejo odstopati od pogoja iz točke 41 te sodbe.

44 Zavezujoča narava tega pogoja izhaja iz tega, da je, kot je navedel tudi generalni pravobranilec v točki 41 sklepnih predlogov, pravica do prebivanja v drugi državi članici pravica, izvedena iz statusa rezidenta za daljši čas v prvi državi članici.

45 Iz tega sledi, da če druga država članica pri obravnavi prošnje za podaljšanje dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III Direktive 2003/109 ugotovi, da je zadevni državljan tretje države v prvi državi članici izgubil pravico do statusa rezidenta za daljši čas, zlasti ker je bil, kot določa člen 9(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109, več kot šest let odsoten z ozemlja prve države članice, ta ugotovitev preprečuje tako podaljšanje.

46 Na drugem mestu, kot potrjuje uvodna izjava 21 Direktive 2003/109, mora v sistemu, uvedenem s to direktivo, druga država članica, v kateri želi državljan tretje države prebivati na podlagi pravice do statusa rezidenta za daljši čas, ki jo ima v prvi državi članici, preveriti, ali ta državljan izpolnjuje pogoje za pridobitev dovoljenja za prebivanje ali njegovo podaljšanje, med katerimi je pogoj iz člena 14(1) navedene direktive, da ima v prvi državi članici dejansko to pravico.

47 Tako lahko druga država članica v okviru takega preverjanja preuči, ali zadevni državljan tretje države ni izgubil pravice do navedenega statusa zlasti iz razloga iz člena 9(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109.

48 Čeprav lahko druga država članica na podlagi takega preverjanja ugotovi izgubo pravice do statusa rezidenta za daljši čas in posledično v skladu s členom 22(1)(b) Direktive 2003/109 zadevnemu državljanu tretje države zavrne podaljšanje njegovega dovoljenja za prebivanje na podlagi določb

poglavja III navedene direktive, lahko le prva država članica odvzame navedeni status in dovoljenje za prebivanje EU rezidenta za daljši čas ali, kadar je to mogoče, uporabi poenostavljeni postopek za odvzem tega statusa, ki ga morajo države članice določiti v skladu s členom 9(5) navedene direktive.

49 Na tretjem mestu, kar zadeva datum, upošteven za presojo, ki jo opravi druga država članica v zvezi s tem, ali je izpolnjen pogoj iz člena 14(1) Direktive 2003/109 za podaljšanje dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III te direktive, na prvi pogled v poštev pridejo tri datumi.

50 Kot je tudi generalni pravobranilec v bistvu navedel v točki 46 sklepnih predlogov, bi lahko bil upoštevni datum bodisi datum vložitve prošnje za podaljšanje dovoljenja za prebivanje, bodisi poznejši datum pred sprejetjem upravne odločbe v zvezi s to prošnjo, bodisi še poznejši datum, ki bi bil med datumom vložitve pritožbe zoper upravno odločbo, s katero je bila navedena prošnja zavrnjena, in datumom sprejetja sodne odločbe, na primer, kot predlaga predložitveno sodišče v zadevi C-829/21, datum zadnje obravnave.

51 Vendar je edini upoštevni datum za presojo pogoja iz člena 14(1) Direktive 2003/109 datum, ko je zadevni državljan tretje države vložil prošnjo za podaljšanje dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III te direktive.

52 Dopustiti, da imajo države članice pri taki presoji možnost, da uporabijo poznejši datum, ki je nastopil med upravnim ali sodnim postopkom, bi bilo namreč v nasprotju z načeloma enakega obravnavanja in pravne varnosti, saj bi bil uspeh take prošnje za podaljšanje dovoljenja za prebivanje lahko odvisen od okoliščin, ki jih ni mogoče pripisati samemu prosilcu, temveč predvsem nacionalnim organom ali sodiščem, kot je večja ali manjša hitrost, s katero se obravnava prošnja ali se odloča o tožbi zoper odločbo o zavrnitvi take prošnje (glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok), C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577, točka 42).

53 V zvezi s tem je treba poudariti, da je želel zakonodajalec Unije, kot je razvidno tudi iz uvodne izjave 10 Direktive 2003/109, v okviru postopkovnih pravil, ki urejajo obravnavanje prošnje za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas, zadevnim državljanom tretjih držav zagotoviti ustrezno raven pravne varnosti.

54 Vendar, kot je v bistvu navedel generalni pravobranilec v točkah 55 in 56 sklepnih predlogov, če druga država članica meni, da je do izgube pravice do statusa rezidenta za daljši čas v prvi državi članici – na primer zaradi tega, ker se je izteklo obdobje šestih let iz člena 9(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109 – prišlo med upravnim ali sodnim postopkom v zvezi z navedeno prošnjo za podaljšanje, ji nič ne preprečuje, da na tej podlagi sprejme novo odločbo o zavrnitvi tega podaljšanja ali o odvzemu tega dovoljenja za prebivanje na podlagi člena 22 navedene direktive.

55 Na četrtem mestu, kar zadeva dokazno breme glede tega, ali ima zadevni državljan tretje države pravico do statusa rezidenta za daljši čas v prvi državi članici, da bi se pogoj iz točke 41 te sodbe lahko preveril za izdajo ali podaljšanje dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III Direktive 2003/109, to dokazno breme načeloma nosi ta državljan.

56 Vendar iz člena 15(4), prvi pododstavek, Direktive 2003/109 v povezavi z njeno uvodno izjavo 11 izhaja, da za ugotovitev, ali je ta pogoj izpolnjen, načeloma zadostuje, da navedeni državljan drugi državi članici predloži svoje dovoljenje za prebivanje EU rezidenta za daljši čas, ki ga je izdala prva država članica v skladu s členom 8(2) te direktive, ker tako dovoljenje, če je veljavno, istemu

državljanu omogoča, da zlahka in takoj dokaže svojo pravico do statusa rezidenta za daljši čas in trajnost te pravice. Zato je na podlagi takega veljavnega dovoljenja mogoče domnevati, da ima ta državljan še vedno pravico do navedenega statusa.

57 V tem okviru je Sodišče že razsodilo, da iz člena 2(b) v povezavi s členom 14(1) Direktive 2003/109 izhaja, da dovoljenje za prebivanje EU rezidenta za daljši čas imetniku načeloma daje pravico do prebivanja na ozemlju drugih držav članic, kot je tista, ki mu je podelila status rezidenta za daljši čas, za obdobje, daljše od treh mesecev (sodba z dne 17. julija 2014, Tahir, C-469/13, EU:C:2014:2094, točka 42).

58 Poleg tega člen 9(6) Direktive 2003/109 določa, da, nasprotno, potek dovoljenja za prebivanje EU rezidenta za daljši čas v nobenem primeru ne povzroči odvzema ali izgube statusa rezidenta za daljši čas, kar kaže na deklaratorno naravo takega dovoljenja za prebivanje.

59 V obravnavani zadevi ni sporno, da imata TE in EF v prvi državi članici, in sicer v Italiji, dovoljenje za prebivanje EU rezidenta za daljši čas z neomejeno veljavnostjo, torej veljavno dovoljenje, tako da je treba v njuno korist domnevati, da imata v tej državi članici še vedno pravico do statusa rezidenta za daljši čas.

60 Taka domneva, ki velja za drugo državo članico pri obravnavi prošnje za izdajo dovoljenja za prebivanje ali za njegovo podaljšanje, spada v okvir duha medsebojnega zaupanja med državami članicami, ki se, kot je navedeno v uvodni izjavi 17 Direktive 2003/109, spodbuja s harmonizacijo pogojev za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas, na katerega se nanaša ta direktiva.

61 Na petem mestu, treba je pojasniti, da ta domneva ni neizpodbojna.

62 Glede na deklaratorno naravo dovoljenja za prebivanje EU rezidenta za daljši čas, opisano že v točki 58 te sodbe, lahko namreč druga država članica, čeprav ji lahko zadevni državljan tretje države predloži tako veljavno dovoljenje, zlasti pri obravnavi prošnje za podaljšanje dovoljenja za prebivanje, izdanega na podlagi določb poglavja III Direktive 2003/109, preuči, ali je treba trajnost pravice do statusa rezidenta za daljši čas zavrniti glede na enega od razlogov za izgubo navedenega statusa rezidenta za daljši čas, navedenih v členu 9 te direktive.

63 Vendar je taka zavrnitev pogojena z ugotovitvijo druge države članice, da obstajajo dovolj konkretni in skladni indici, da se eden od teh razlogov lahko uporabi v primeru, o katerem odloča.

64 Natančneje, kar zadeva razlog iz člena 9(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109, je indic o taki izgubi, ki lahko upravičuje, da druga država članica preveri trajnost pravice do navedenega statusa, to, da je na dan vložitve prošnje preteklo več kot šest let od prihoda zadevne osebe na ozemlje te države članice ali od pridobitve njenega prvega dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III te direktive v tej državi članici.

65 Na šestem mestu, če taki indici obstajajo, mora druga država članica opraviti dve vrsti dodatnih preverjanj specifično glede razloga za izgubo pravice do statusa rezidenta za daljši čas, določenega v členu 9(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109.

66 Prvič, za ugotovitev, ali se ta določba uporablja, mora druga država članica upoštevati, da vsaka fizična prisotnost zadevne osebe na ozemlju prve države članice v obdobju šestih let, tudi če v tem obdobju ne traja več kot zgolj nekaj dni, zadostuje za preprečitev izgube njene pravice do

statusa rezidenta za daljši čas (v zvezi s členom 9(1)(c) Direktive 2003/109 glej po analogiji sodbo z dne 20. januarja 2022, Landeshauptmann von Wien (Izguba statusa rezidenta za daljši čas), C-432/20, EU:C:2022:39, točka 47).

67 Taka razlaga člena 9(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109 temelji zlasti na zahtevi, ki je že bila poudarjena v točki 53 te sodbe, da se zadevnim državljanom tretjih držav v okviru postopkovnih pravil, ki urejajo preučitev prošnje za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas, zagotovi ustrezna raven pravne varnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 20. januarja 2022, Landeshauptmann von Wien (Izguba statusa rezidenta za daljši čas), C-432/20, EU:C:2022:39, točke od 38 do 40).

68 Zato prisotnost, čeprav zelo kratkotrajna, zadevnega državljana tretje države na ozemlju prve države članice v obdobju šestih let iz te določbe povzroči, da se tek roka, določen s to določbo, pretrga in da začne teči nov šestletni rok od dne, ko preneha kakršna koli prisotnost tega državljana na ozemlju prve države članice.

69 Torej je druga država članica v okviru preučitve prošnje za podaljšanje dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III Direktive 2003/109 zavezana, da sama preuči, ali obstajajo elementi, iz katerih lahko sklepa, da je bilo šestletno obdobje iz člena 9(4), drugi pododstavek, te direktive na dan vložitve prošnje zadevne osebe pretečeno, in če je odgovor pritrdilen, da jo obvesti o tej okoliščini in ji sporoči, da se je tek tega roka pretrgal in da je začel teči nov šestletni rok, če je bila medtem ponovno prisotna na ozemlju prve države članice.

70 V tem okviru mora druga država članica zadevnega državljana tretje države, če ta državljan zatrjuje tako pretrganje, pozvati, naj predloži dokaze o prisotnosti na ozemlju prve države članice v navedenem šestletnem obdobju, tudi če je taka prisotnost trajala le nekaj dni.

71 Drugič, če iz preverjanj, ki jih je opravila druga država članica, izhaja, da je bil zadevni državljan tretje države z ozemlja prve države članice odsoten več kot šest let, mora druga država članica v skladu s členom 9(4), tretji pododstavek, Direktive 2003/109 preveriti tudi, ali je prva država članica v svoji zakonodaji uporabila možnost iz te določbe, da z odstopanjem od člena 9(4), drugi pododstavek, te direktive določi, da rezident za daljši čas „zaradi posebnih razlogov“ ohrani status v navedeni državi članici „v primerih, ko je odsoten dalj kot šest let“, in če je tako, ali je tak poseben razlog izkazan.

72 V zvezi s tema vrstama preverjanj se bo morala druga država članica obrniti na prvo državo članico, da bi zaprosila za pomoč, ker je treba pri teh preverjanjih uporabiti informacije, s katerimi lahko razpolaga le prva država članica.

73 Glede tega je treba opozoriti, da je treba v odnosih med državami članicami upoštevati načelo lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) PEU, ki državam članicam na splošno in torej tudi v položajih, ki jih ureja Direktiva 2003/109, nalaga, da se medsebojno spoštujejo in si pomagajo pri izpolnjevanju nalog, ki izhajajo iz Pogodb.

74 Nazadnje, druga država članica lahko šele po teh preverjanjih in ob upoštevanju presoje vseh upoštevnih elementov, če je potrebno, ugotovi – in sicer le za namene postopka obravnavanja prošnje za podaljšanje dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III Direktive 2003/109 – da zadevni državljan tretje države na dan vložitve te prošnje v skladu s členom 9(4), drugi

pododstavek, te direktive ni več imel pravice do statusa rezidenta za daljši čas v prvi državi članici, in lahko zato zavrne podaljšanje tega dovoljenja za prebivanje v skladu s členom 22(1)(b) iste direktive.

75 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prva tri vprašanja v zadevah C-829/21 in C-129/22 odgovoriti, da je treba Direktivo 2003/109, zlasti njen člen 22(1)(b), razlagati tako, da država članica lahko zavrne podaljšanje dovoljenja za prebivanje, ki ga je izdala državljanu tretje države na podlagi določb poglavja III te direktive, iz razloga iz člena 9(4), drugi pododstavek, te direktive, in sicer ker je ta državljan, ki je bil z ozemlja države članice, ki mu je podelila status rezidenta za daljši čas in ki ni uporabila možnosti iz člena 9(4), tretji pododstavek, iste direktive, odsoten v obdobju, daljšem od šestih let, izgubil pravico do tega statusa v zadnjenavedeni državi članici, pod pogojem, da je rok šestih let potekel najpozneje na dan vložitve prošnje za podaljšanje navedenega dovoljenja in da je bil ta državljan predhodno pozvan, naj predloži dokaz o morebitni prisotnosti na navedenem ozemlju v tem obdobju.

Četrto vprašanje v zadevi C-289/22

76 Predložitveno sodišče v zadevi C-129/22 s četrtim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 9(4), drugi pododstavek, in člen 22(1)(b) Direktive 2003/109 razlagati tako, da druga država članica, ki izvaja ti določbi, isti določbi ustrezno prenese v nacionalno pravo, če ju prenese z dvema ločenima določbama, pri čemer je v prvi določbi naveden razlog za izgubo pravice do statusa rezidenta za daljši čas iz člena 9(4), drugi pododstavek, te direktive, druga določba pa določa, da je treba dovoljenje za prebivanje na podlagi določb poglavja III navedene direktive preklicati, če je zadevni državljan tretje države izgubil pravico do statusa rezidenta za daljši čas v državi članici, ki je to dovoljenje izdala, ne da bi se ta določba konkretno sklicevala na enega od razlogov za izgubo navedene pravice iz člena 9 iste direktive.

77 V zvezi s tem iz sodne prakse Sodišča izhaja, da prenos določb prava Unije, kot sta člen 9(4), drugi pododstavek, in člen 22(1)(b) Direktive 2003/109, v nacionalno pravo zahteva, da se te določbe izvajajo z določbami, ki so dovolj specifične, natančne in jasne za izpolnitev zahteve po pravni varnosti (glej po analogiji sodbi z dne 24. aprila 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, točka 87, in z dne 3. septembra 2020, Subdelegación del Gobierno en Barcelona (Rezidenti za daljši čas), C-503/19 in C-592/19, EU:C:2020:629, točki 36 in 37).

78 Natančneje, v zvezi s členom 22(1)(b) Direktive 2003/109 iz te sodne prakse izhaja tudi, da če se izkaže, da ni tako, se zadevna država članica ne more sklicevati na to določbo, da bi zavrnila prošnjo državljana tretje države za podaljšanje dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III Direktive 2003/109.

79 Nacionalna določba, kot je člen 52(6) AufenthG, ki določa, da je treba dovoljenje za prebivanje na podlagi določb poglavja III te direktive preklicati, če zadevni državljan tretje države izgubi pravico do statusa rezidenta za daljši čas v drugi državi članici, pa navedeni člen 22(1)(b) v nacionalno zakonodajo prenaša v skladu z zahtevami specifičnosti, natančnosti in jasnosti iz sodne prakse, navedene v točki 77, tudi če se ta nacionalna določba ne sklicuje izrecno na razloge za izgubo pravice do navedenega statusa, ki jih določa člen 9 Direktive 2003/109.

80 Po eni strani namreč iz take nacionalne določbe nedvoumno izhaja, da druga država članica tako dovoljenje za prebivanje prekliče, če je zadevna oseba izgubila pravico do statusa rezidenta za daljši čas v državi članici, ki ji je to pravico podelila.

81 Na drugi strani je dejanski stan iz te nacionalne določbe, ki drugi državi članici omogoča, da tak preklic utemelji, in sicer to, da je zadevni državljan tretje države izgubil pravico do statusa rezidenta za daljši čas v prvi državi članici, mogoče razumeti tako, da napotuje na različne razloge za izgubo pravice do navedenega statusa, določene v členu 9 Direktive 2003/109, ker lahko država članica, ki je to pravico priznala, isto pravico odvzame le iz enega od navedenih razlogov.

82 Poleg tega je bil člen 9(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109 prenesen v skladu z zahtevami po specifičnosti, natančnosti in jasnosti iz sodne prakse, navedene v točki 77 te sodbe, z določbo nacionalnega prava države članice, kot je člen 51(9), prvi pododstavek, točka 4, AufenthG, ki določa, da državljan tretje države, ki ima v tej državi članici pravico do statusa rezidenta za daljši čas, izgubi pravico do tega statusa, če je v obdobju šestih let odsoten z ozemlja navedene države članice.

83 Zato lahko druga država članica na podlagi navedene določbe nacionalnega prava, s katero je prenesen člen 22(1)(b) Direktive 2003/109, državljanu tretje države zavrne izdajo dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III navedene direktive ali podaljšanje takega dovoljenja, če ta država članica ugotovi, da je navedeni državljan izgubil pravico do statusa rezidenta za daljši čas v prvi državi članici iz razloga iz člena 9(4), drugi pododstavek, te direktive.

84 Glede na zgornje preudarke je treba na četrto vprašanje v zadevi C-129/22 odgovoriti, da je treba člen 9(4), drugi pododstavek, in člen 22(1)(b) Direktive 2003/109 razlagati tako, da druga država članica, ki izvaja ti določbi, isti določbi ustrezno prenese v nacionalno pravo, če ju prenese z dvema ločenima določbama, pri čemer je v prvi določbi naveden razlog za izgubo pravice do statusa rezidenta za daljši čas iz člena 9(4), drugi pododstavek, te direktive, druga določba pa določa, da je treba dovoljenje za prebivanje na podlagi določb poglavja III navedene direktive preklicati, če je zadevni državljan tretje države izgubil pravico do statusa rezidenta za daljši čas v državi članici, ki je to dovoljenje izdala, ne da bi se ta določba konkretno sklicevala na enega od razlogov za izgubo navedene pravice iz člena 9 iste direktive.

Četrto vprašanje v zadevi C-289/21

85 Predložitveno sodišče v zadevi C-829/21 s četrtim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 15(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109 razlagati tako, da lahko država članica, v kateri je državljan tretje države zaprosil za izdajo dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III te direktive ali za podaljšanje takega dovoljenja, to prošnjo zavrne z obrazložitvijo, da ta državljan prošnji ni priložil dokazil, da ima ustrezno prebivališče, čeprav ta država članica te določbe ni prenesla.

86 V zvezi s tem, kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, na katero je bilo opozorjeno že v točkah 77 in 78 te sodbe, mora predložitveno sodišče, ki je edino pristojno za razlago nacionalnega prava v okviru postopka iz člena 267 PDEU, preveriti, ali njegovo nacionalno pravo vsebuje določbo, s katero se člen 15(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109 izvaja s specifičnostjo, natančnostjo in jasnostjo, ki so potrebne za izpolnitev zahteve po pravni varnosti. Če se izkaže, da ni tako, se druga država članica ne more sklicevati na to določbo, da bi zavrnila prošnjo državljana tretje države za izdajo dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III te direktive ali za podaljšanje takega dovoljenja.

87 V obravnavani zadevi pa predložitveno sodišče v zadevi C-829/21 glede na besedilo četrtega vprašanja meni, da „Zvezna republika Nemčija ni uporabila možnosti iz člena 15(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109“.

88 Glede na navedeno je treba na četrto vprašanje v zadevi C-829/21 odgovoriti, da je treba člen 15(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109 razlagati tako, da država članica, v kateri je državljan tretje države zaprosil za izdajo dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III te direktive ali za podaljšanje takega dovoljenja, te prošnje ne more zavrniti z obrazložitvijo, da ta državljan prošnji ni priložil dokazil, da ima ustrezno prebivališče, če ta država članica te določbe ni prenesla.

Stroški

89 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenima sodiščema, ti odločita o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. **Direktivo Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2011/51/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2011, zlasti njen člen 22(1)(b),**

   je treba razlagati tako, da

   država članica lahko zavrne podaljšanje dovoljenja za prebivanje, ki ga je izdala državljanu tretje države na podlagi določb poglavja III te direktive, iz razloga iz člena 9(4), drugi pododstavek, te direktive, in sicer ker je ta državljan, ki je bil z ozemlja države članice, ki mu je podelila status rezidenta za daljši čas in ki ni uporabila možnosti iz člena 9(4), tretji pododstavek, iste direktive, odsoten v obdobju, daljšem od šestih let, izgubil pravico do tega statusa v zadnjenavedeni državi članici, pod pogojem, da je rok šestih let potekel najpozneje na dan vložitve prošnje za podaljšanje navedenega dovoljenja in da je bil ta državljan predhodno pozvan, naj predloži dokaz o morebitni prisotnosti na navedenem ozemlju v tem obdobju.

2. **Člen 9(4), drugi pododstavek, in člen 22(1)(b) Direktive 2003/109, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2011/51,**

   je treba razlagati tako, da

   druga država članica, ki izvaja ti določbi, isti določbi ustrezno prenese v nacionalno pravo, če ju prenese z dvema ločenima določbama, pri čemer je v prvi določbi naveden razlog za izgubo pravice do statusa rezidenta za daljši čas iz člena 9(4), drugi pododstavek, te direktive, druga določba pa določa, da je treba dovoljenje za prebivanje na podlagi določb poglavja III navedene direktive preklicati, če je zadevni državljan tretje države izgubil pravico do statusa rezidenta za daljši čas v državi članici, ki je to dovoljenje izdala, ne da bi se ta določba konkretno sklicevala na enega od razlogov za izgubo navedene pravice iz člena 9 iste direktive.

3. **Člen 15(4), drugi pododstavek, Direktive 2003/109, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2011/51,**

   je treba razlagati tako, da

država članica, v kateri je državljan tretje države zaprosil za izdajo dovoljenja za prebivanje na podlagi določb poglavja III te direktive ali za podaljšanje takega dovoljenja, te prošnje ne more zavrniti z obrazložitvijo, da ta državljan prošnji ni priložil dokazil, da ima ustrezno prebivališče, če ta država članica te določbe ni prenesla.

Podpisi